

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Jacek Błaszczak (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora del. do Departamentu do Spraw Wojskowych Prokuratury Krajowej - por. Ingi Jasińskiej,

w sprawie **P. S.**

oskarżonego z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 18 kwietnia 2024 r.,

apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę

od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt So. 4/22,

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w opisie czynu w miejsce zwrotu "nie w pełni rzetelnie w protokole końcowego odbioru potwierdził wykonanie prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23 czerwca 2015 r." przyjmuje, że oskarżony poświadczył nieprawdę w protokole końcowego odbioru robót budowlanych co do okoliczności mających znaczenie prawne, t.j. poprzez potwierdzenie wykonania prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23

czerwca 2015 r., a nadto podstawę prawną skazania uzupełnia o przepis art. 11 § 2 k.k., zaś podstawę wymiaru kary o art. 11 § 3 k.k. oraz art. 4 § 1 k.k.;

2. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie;

3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 220 (dwieście dwadzieścia) złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

[J.J.]

Tomasz Artymiuk Piotr Mirek Jacek Błaszczuk

UZASADNIENIE

Ppłk. **P. S.** został oskarżony o to, że: „w okresie od marca 2016 r. do 20 grudnia 2016 r. w Ś., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, jako funkcjonariusz publiczny - żołnierz zawodowy pełniący funkcję Zastępcy Szefa Wydziału Budownictwa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w S., będąc zobowiązanym m. in. do brania udziału w prowadzonych kontrolach robót budowlanych wykonywanych na rzecz RZI Szczecin oraz zastępując Szefa Wydziału Budownictwa RZI ppłk H. G. w kierowaniu pracami związanymi z wykonywaniem obowiązków wynikających z treści umowy o roboty budowlane na etapie robót budowlanych, nie dopełnił obowiązków w ten sposób, że nie sprawował właściwego nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych polegających na budowie systemów alarmowych i telewizji przemysłowej w Komendzie Portu Wojennego w Ś. - zadanie numer [...], nie brał udziału w kontrolach budowy, nie reagował na zgłaszane przez użytkowników obiektów zastrzeżenia, a nadto poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne poprzez to, że będąc wyznaczony przewodniczącym komisji mającej dokonać końcowego odbioru prac, nierzetelnie i niezgodnie ze stanem faktycznym w dokumencie - protokole końcowego odbioru - potwierdził wykonanie prac zgodnie z założeniami techniczno - ekonomicznymi i projektem technicznym, w wyniku czego doprowadził do wypłacenia nienależnego wynagrodzenia dla firmy A. sp. j. z Ł. zgodnie z umową nr [...] z 23 czerwca 2015 r.

w kwocie 2 539 620,76 zł w sytuacji, gdy prace nie zostały wykonane zgodnie z projektem i umową, w szczególności nie spełniały one wymagań Normy Obronnej, a zamontowane systemy nie były w pełni sprawne co najmniej do dnia 15 lipca 2020 r., czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.”.

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt So 4/22, Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu uznał oskarżonego za winnego tego, że: w dniu 20.12.2016 r. w Ś., jako funkcjonariusz publiczny - żołnierz zawodowy pełniący funkcję Zastępcy Szefa Wydziału Budownictwa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w S., nie dopełnił obowiązków służbowych w ten sposób, że będąc wyznaczonym przewodniczącym komisji mającej dokonać końcowego odbioru robót budowlanych polegających na budowie systemów alarmowych i telewizji przemysłowej w Komendzie Portu Wojennego w Ś. - zadanie numer [...], nie w pełni rzetelnie w protokole końcowego odbioru potwierdził wykonanie prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23.06.2015 r. w sytuacji, gdy wykonawca nie spełnił wszystkich wymogów umowy, tj. określonego w § 11 pkt 29 wymagania dostarczenia do dnia zgłoszenia gotowości do odbioru wcześniej uzgodnionego i zaakceptowanego przez Zamawiającego i Użytkownika protokołu sprawdzenia funkcjonowania wykonania systemu alarmowego i telewizji użytkowej oraz określonego w § 11 pkt 30 wymagania dostarczenia do dnia zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego zaakceptowanego przez Zamawiającego i Użytkownika obiektu protokołu wykonania sprawdzenia funkcjonowania technicznych urządzeń wspomagających ochronę (między innymi systemów alarmowych zasilanych ze źródła awaryjnego) uwzględniających zapisy Normy Obronnej NO-04 A004 i Instrukcji o Ochronie Obiektów Wojskowych OIN 5/2011, co spowodowało, że nie zostało przeprowadzone sprawdzenie funkcjonowania systemów zgodnie z wymaganiami wszystkich punktów umowy, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. i na podstawie art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. skazał go na karę 100 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie jego treści w rozkazie dziennym RZI w S. oficerom od stopnia podpułkownika wzwyż i zasądził od oskarżonego opłatę sądową.

Apelacje od tego orzeczenia wnieśli prokurator oraz obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego ppłk. P. S. zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu

- przypisanego oskarżonemu, tj. przepisu art. 11 § 2 k.k., w ten sposób, że mimo iż Sąd I instancji uznał, że oskarżony dopuścił się przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k., to w kumulatywnej kwalifikacji prawnej tego przestępstwa przypisanego oskarżonemu pominął przepis art. 11 § 2 k.k.,
2. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. polegającą na skazaniu oskarżonego za przestępstwo, które nie odpowiada wszystkim znamionom przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., gdyż w zmienionym przez Sąd I instancji opisie czynu przypisanego oskarżonemu, brak jest wskazania, iż oskarżony dopuścił się poświadczenia nieprawdy w protokole końcowego odbioru co do okoliczności mających znaczenie prawne.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wskazanie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu P. S. , że poświadczył nieprawdę w protokole końcowego odbioru co do okoliczności mających znaczenie prawne poprzez potwierdzenie wykonania prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23.06.2015 r., zamiast przyjętego przez Sąd sformułowania, że oskarżony „nie w pełni rzetelnie w protokole końcowego odbioru potwierdził wykonanie prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23.06.2015 r.” oraz wskazanie, że czyn przypisany oskarżonemu stanowił przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Obrońca oskarżonego zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, mający wpływ na treść wyroku, polegający na uznaniu, że:
 1. dostarczenie przez wykonawcę protokołów sprawdzeń wskazanych w § 11 pkt 29 i 30 umowy nr [...] z 23 czerwca 2015 roku było warunkiem dokonania odbioru końcowego prac budowlanych wykonywanych na podstawie w/w umowy,
 2. protokół odbioru końcowego z dnia 20 grudnia 2016 roku potwierdzał wykonanie prac zgodnie z umową, podczas gdy z treści samego protokołu wynika, że protokół ten wskazuje na wady i usterki wykonanego przedmiotu umowy,

3. brak dostarczenia wskazanych w § 11 pkt 29 i 30 umowy nr [...] z 23 czerwca 2015 roku protokołów sprawdzeń uniemożliwiło dokonanie sprawdzenia funkcjonowania technicznych urządzeń wspomagających ochronę (między innymi systemów alarmowych zasilanych ze źródła awaryjnego) uwzględniających zapisy Normy Obronnej NO-04 A004 i Instrukcji o Ochronie Obiektów Wojskowych OIN 5/2011 oraz protokołu sprawdzenia funkcjonowania wykonanego systemu alarmowego i telewizji użytkowej,
4. sporządzenie protokołu końcowego odbioru spowodowało, że nie zostało przeprowadzone sprawdzenie funkcjonowania systemów zgodnie z wymaganiami wszystkich punktów umowy;
5. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisu art. 410 k.p.k. polegającą na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności wynikających z uznanych za w pełni wiarygodne dowodów w postaci części zapisów nr [...] z 23 czerwca 2015 roku w szczególności jej § 14 pkt 5 stanowiącego, że gotowość do odbioru końcowego ma zostać potwierdzona przez Inspektorów Nadzoru Inwestorskiego w terminie 7 dni od jej zgłoszenia, a zgłoszenie tej gotowości zostanie uznane za skuteczne, jeżeli faktycznie zostaną zakończone wszystkie roboty budowlane i wykonawca przekaze Zamawiającemu kompletną dokumentację powykonawczą, a także oświadczenia Inspektorów Nadzoru Inwestorskiego (karta 1143) o potwierdzeniu gotowości odbioru robót budowlanych, czym potwierdzili spełnienie wszystkich wymogów wynikających z umowy do jego dokonania, a także poczynienia przez strony uzgodnień co do pominięcia konieczności spełnienia wymogów wynikających z § 11 pkt 29 i 30 umowy i tym samym oparcie ustaleń faktycznych jedynie na części materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu – ewentualnie, o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy, jako Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Po pierwsze, w kwalifikacji prawnej przestępstwa przypisanego oskarżonemu, tj. art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k., Sąd I instancji pominął art. 11 § 2 k.k. W wyniku powyższego doszło do oczywistej obrazy prawa materialnego, albowiem wobec przyjęcia kumulatywnej kwalifikacji prawnej Sąd zobligowany był do wskazania w podstawie prawnej skazania również powyższego przepisu prawa, a nadto - w konsekwencji - wskazać przy wymiarze kary przepis art. 11 § 3 k.k. Taka jest jurydyczna istota multikwalifikacji czynu.

Po drugie, dokonując zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonemu Sąd meriti nie zawarł w nim wszystkich znamion przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., który to przepis stał się podstawą wymiaru kary. W opisie tym brak jest stwierdzenia, iż oskarżony swoim działaniem dopuścił się poświadczenia nieprawdy w protokole końcowego odbioru co do okoliczności mających znaczenie prawne. Sąd wskazał jedynie na to, że oskarżony „nie w pełni rzetelnie” w protokole końcowego odbioru potwierdził wykonanie prac zgodnie z umową nr [...] z dnia 23 czerwca 2015 r. Czynnością sprawczą czynu zabronionego z art. 271 k.k. jest „poświadczenie nieprawdy”, które polegać może na wystawieniu dokumentu stwierdzającego okoliczności nieistniejące lub przeinaczające, lub też na zatajeniu prawdy, którą należało stwierdzić.

Sąd I instancji był uprawniony do samodzielnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu i nie był w tym względzie związany opisem zawartym w zarzucie aktu oskarżenia. Jednakże, zgodnie z treścią art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. wyrok skazujący musi zawierać m.in.: dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikację prawną. Zawarty w części dyspozytywnej wyroku opis czynu mający stanowić dokładne określenie tego czynu, który został przypisany oskarżonemu, powinien obejmować wszystkie elementy zachowania mające znaczenie dla prawidłowej kwalifikacji prawnej, zatem powinien zawierać nie tylko wskazanie czasu, miejsca jego popełnienia oraz wszystkie elementy czynu sprawcy wypełniające ustawowe znamiona danego typu czynu zabronionego, ale ponadto takie elementy, które konkretyzują czyn popełniony przez oskarżonego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 2008 r., V KK 245/07 oraz z dnia 26 marca 2008 r., II KK 276/08). W szczególności opis czynu powinien zawierać wszystkie znamiona przypisanego typu przestępstwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 maja 2012 r., III KK 87/12 oraz z dnia 31 stycznia 2013 r., II KK 70/12). Wprawdzie w orzecznictwie sądowym zastępowanie słów ustawy określających znamiona przestępstw stosownym opisem zachowania sprawcy w przypisanym czynie, jest dopuszczalne, jednak opis czynu nie może budzić niepewności co do tego czy mieści się on w znamionach

przestępstwa. Istotnie, rację ma oskarżyciel publiczny, że opis przestępstwa przypisanego pplk. P. S. przez Sąd *a quo* nie zawiera wszystkich znamion strony przedmiotowej przestępstwa z art. 271 § 1 k.k. (tzw. bezpośredniego fałszu intelektualnego dokumentu). Brak jest w nim bowiem wskazania, że oskarżony poprzez podpisanie protokołu końcowego prac budowlanych poświadczył w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne. Użyte przez Sąd sformułowanie, że oskarżony „nie w pełni rzetelnie” potwierdził w powyższym protokole wykonanie prac, nie jest równoznaczne z poświadczeniem przez niego w ten sposób nieprawdy. Ponadto jest taki zwrot w swej treści nieostry, niedokładny, tym samym stanowić może o dowolności jego interpretacji, będąc w istocie zaprzeczeniem kategoryczności wymaganej przy opisanu w wyroku wypełnienia znamion danego typu przestępstwa. Zwłaszcza odnośnie dekodowania strony podmiotowej czynu zwrot „nie w pełni rzetelnie” jest sformułowaniem, którego nie można zaakceptować. Ponadto ma to znaczenie z punktu widzenia oceny naruszenia dobra prawnego chronionego powołanym przepisem prawa materialnego. W art. 271 k.k. ochronie podlega prawdziwość treści dokumentu, czyli jej zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, a w konsekwencji znaczenie dowodowe dokumentu.

Jak wskazuje się w doktrynie nierzetelne są dokumenty lub oświadczenia pisemne, gdy zawierają informacje nieprawdziwe (choć niestanowiące jednocześnie poświadczenia nieprawdy). Chodzi zatem o wiadomości nieprawdziwe, które w dokumencie lub oświadczeniu znalazły się w wyniku niezachowania staranności przez autora lub niepełne bądź ujęte w taki sposób, że mogą sugerować adresatowi stan rzeczy niezgodny z rzeczywistością. Kodeks karny w przepisach art. 297 i art. 303 wyraźnie rozróżnia dokumentację nierzetelną, od poświadczającej nieprawdę lub niezgodnej z prawdą. Poświadczenie nieprawdy podlega karze na podstawie art. 271 k.k. tylko wtedy, gdy odnosi się do okoliczności mającej znaczenie prawne, a więc takiej, która wywołuje skutki przewidziane na gruncie obowiązujących w czasie poświadczenia przepisów jakiegokolwiek dziedziny prawa. Przez wyrażenie „znaczenie prawne” rozumieć należy relewantność prawną dla treści danego poświadczenia. Poświadczenie nieprawdy może być przy tym zrealizowane w postaci sporządzenia całego dokumentu, części dokumentu lub potwierdzenia jego treści tylko przez złożenie samego podpisu [por. Przestępstwa przeciwko państwu i dobrom zbiorowym, System Prawa Karnego, Tom 8, red. L. Gardocki, Warszawa 2013 - Rozdział XII. Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów. § 131. Fałsz intelektualny bezpośredni (poświadczenie nieprawdy w dokumencie), s. 1027 i n.].

W związku z powyższym respektowanie ustawowego wymogu dookreśloności opisu czynu jest kategorią stanowczą, obowiązkiem Sądu przypisującego danej osobie popełnienie czynu zabronionego. Spełnia przy tym nie tylko rolę materialnoprawną i *stricte* procesową, ale przede wszystkim gwarancyjną.

Wobec sformułowanych zarzutów, kierunku i treści apelacji prokuratora procesowo możliwym stało się konwalidowanie w Sądzie odwoławczym stwierdzonych wadliwości rozstrzygnięcia Wojskowego Sądu Okręgowego w dwóch wskazanych aspektach prawnych. Niezbędnym stało się także uzupełnienie podstawy prawnej wymiaru kary o przepis art. 4 § 1 k.k., albowiem w czasie popełnienia czynu obowiązywała ustawa względniejsza dla oskarżonego. W wyroku Sądu I instancji wymierzono P. S. karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, zgodnie z obowiązującą wtedy treścią art. 37a § 1 k.k., który to przepis został zmieniony ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. 2600 ze zm.) i od dnia 1 października 2023 r. dolny próg wymiaru wskazanej kary majątkowej wynosi 150 stawek dziennych.

Natomiast apelacja obrońcy oskarżonego nie podlegała uwzględnieniu.

W zakresie istotnym dla przypisania ppłk. P. S. dokonania przestępstwa nie można uznać, że doszło do błędu w zakresie ustaleń faktycznych. Z protokołu odbioru końcowego robót budowlanych zadania nr 16238 z dnia 20 grudnia 2016 r. wynika (pkt. III - Ustalenia), że na podstawie dokumentacji projektowej, dokonanych odbiorów oraz dokonanych oględzin i przedstawionych dokumentów Przyjmujący stwierdza, że zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane zgodnie z założeniami techniczno – ekonomicznymi i projektem technicznym oraz z uwagami zawartymi w załączniku nr 1, tj. liście usterek. Z kolei w ustaleniach dodatkowych (pkt. IV) Protokołu strony stwierdziły, iż przedmiot odbioru został wykonany zgodnie z projektem technicznym i przekazanie inwestycji użytkownikowi nastąpi po usunięciu usterek zawartych we wskazanym załączniku nr 1 (do dnia 15 lutego 2017 r.). Pod protokołem (pkt. VI) znajdują się podpisy członków Komisji, w tym jej Przewodniczącego, a więc P. S. W świetle przedstawionej charakterystyki przypisanego oskarżonemu przestępstwa, zakwalifikowanego m. in. z art. 271 § 1 k.k. nie może budzić wątpliwości, że wyrok skazujący, z dokonanymi zmianami w Sądzie *ad quem*, ma swoje pełne oparcie w treści zgromadzonych dowodów. Nie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, jak i nie naruszono przepisów postępowania wskazanych w środku odwoławczym obrońcy. Co prawda uzasadnienie Sądu I instancji w warstwie jure, a odnoszącej się do subsumcji ustalonego stanu faktycznego jest lakoniczne, jednakże istotnie, z uwagi w szczególności na treść wniesionej apelacji przez prokuratora

doszło do sanowania w tym zakresie stanu rzeczy. Analizując treść całości wskazanego Protokołu odbioru końcowego robót budowlanych nie można zasadnie twierdzić, że podpisanie go przez oskarżonego, właśnie jako Przewodniczącego Komisji, z prawidłowo ustalonymi w tym względzie uprawnieniami i obowiązkami ppłk. P. S. jako Zastępcy Szefa Wydziału Budownictwa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w S. było prawnie irrelewantne. Miało to nie tylko opisane znaczenie prawne, ale w ustalonym zakresie, i tylko w nim, a nie np. co do stwierdzonych usterek opisnych w załączniku nr 1, stanowiło potwierdzenie - poświadczenie nieprawdy „sprzężone” niejako z faktem niedopełnienia obowiązków służbowych, co pozwoliło także na przypisanie oskarżonemu, w ramach konstrukcji kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy karnej (art. 11 § 2 k.k.), także art. 231 § 1 k.k. Zakres obowiązków oskarżonego został szczegółowo ustalony (k. 1731 – 1733; uzasadnienie WSO, s. 3 – 6, s. 22). Zasadnie Sąd meriti w opisie przypisanego oskarżonemu czynu wskazał na dwie okoliczności, które swoim odrębnym podpisem potwierdził P. S. , tj. odnośnie potwierdzenia wykonania prac budowlanych zgodnie z umową nr [...] - w sytuacji, gdy wykonawca nie spełnił wszystkich (podkreślenie – SN) wymogów tej umowy, a mianowicie:

- określonego w jej § 11 pkt 29 wymogu dostarczenia do dnia zgłoszenia gotowości odbioru wcześniej uzgodnionego i zaakceptowanego przez Zamawiającego i Użytkownika protokołu sprawozdania funkcjonowania wykonanego systemu alarmowego i telewizji użytkowej;

- określonego w jej § 11 pkt 30 wymogu dostarczenia do dnia zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego zaakceptowanego przez Zamawiającego i Użytkownika obiektu wykonania sprawozdania funkcjonowania technicznych urządzeń wspomagających ochronę (między innymi systemów alarmowych zasilanych ze źródła awaryjnego) uwzględniających zapisy Normy Obronnej NO-04 A004 i Instrukcji o Ochronie Obiektów Wojskowych OIN 5/2011.

Co istotne oba wskazane punkty umowy zawarte są w jej § 11 – tym, który statuuje podstawowe obowiązki Wykonawcy (umowa - s. 9 oraz s.12).

Prawidłowo Sąd I instancji przyjął, że działanie oskarżonego spowodowało to, że nie zostało przeprowadzone sprawdzenie funkcjonowania systemów zgodnie z wymaganiami wszystkich postanowień umowy, czym P. S. działał na szkodę interesu publicznego. Odmienne w tym zakresie stanowisko zaprezentowane w apelacji obrońcy nie znalazło swojego potwierdzenia w treści zgromadzonych dowodów w sprawie. Treść § 14 pkt 5

przedmiotowej umowy, jak i treść oświadczenia Inspektorów Nadzoru Inwestycyjnego (k. 1143) dokonanych ocen nie zmienia i nie dowodzi naruszenia przez Sąd *a quo* przepisu art. 410 k.p.k. W § 14 pkt 5 umowy odwołano się do kwestii „terminu zakończenia robót budowlanych”, za który uznano w treści tej czynności prawnej termin skutecznego zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru potwierdzonego przez inspektorów nadzoru w terminie 7 dni od jej zgłoszenia. Zawarto tam także kategoryczne stwierdzenie, że zgłoszenie gotowości do odbioru zostanie uznane za skuteczne, jeżeli w szczególności faktycznie zostaną zakończone wszystkie roboty budowlane. Z kolei inspektorzy nadzoru T. G. i M. M., w swoim pisemnym oświadczeniu (powołana k. 1143) potwierdzili jedynie gotowość do odbioru końcowego przedmiotu umowy od Wykonawcy robót. Wskazano tam też wprost, że zgłoszenie zakończenia robót zostało dokonane przez Wykonawcę w dniu 9 grudnia 2016 r. (pismo nr [...] z dnia 12 grudnia 2016 r., k. 1138). Nie zmienia jednak powyższe tego, że oskarżony w dniu 20 grudnia 2016 r., czyli już po dniu m. in. sporządzenia w/w pism (k. 1143 oraz k. 1138), w szczególności po dniu zgłoszenia gotowości do odbioru (§ 11 pkt 29 i 30 *in principio* przedmiotowej umowy) popełnił przestępstwo przeciwko dokumentom, w opisany sposób, i dokonał tego nie dopełniając swoich obowiązków służbowych jako Zastępcy Szefa Wydziału Budownictwa RZI w S.. Przyjęta kwalifikacja prawna oddaje w całości i prawidłowo istotę prawnokarnej oceny zachowania P. S., całość bezprawia jego zachowania - czynu. W protokole odbioru końcowego robót budowlanych z dnia 20 grudnia 2016 r. odwołano się do załącznika nr 1, czyli listy usterek oraz załącznika nr 2 odnośnie przekazania dokumentacji powykonawczej. Nie zawarto natomiast żadnych uwag co do tego, że nie zostały spełnione wymogi określone we wskazanych punktach umowy (§ 1 pkt 29 oraz § 11 pkt 30) - do dnia sporządzenia protokołu odbioru robót budowlanych zadania nr 16238. Dodano natomiast w Protokole (pkt. III. Ustalenia), że „Ocena jakości wykonanych robót zostanie dokonana po usunięciu usterek zawartych w załączniku nr 1”. Wyraźnie, co należy w tym miejscu zrekapitulować, w przedmiotowym Protokole oskarżony potwierdził, że zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane zgodnie z założeniami techniczno – ekonomicznymi i projektem technicznym (wskazany pkt III. Ustalenia) oraz przedmiot odbioru został wykonany zgodnie z projektem technicznym i wykonania inwestycji - z zastrzeżeniem, że przekazanie Użytkownikowi nastąpi po usunięciu usterek zawartych w załączniku nr 1 oraz po usunięciu niesprawności systemów (zgodnie z zapisami umowy - pkt IV. Ustalenia dodatkowe).

Obrońca zakwestionował także ustalenie Sądu I instancji, iż dokonane przez oskarżonego potwierdzenie spełnienia wymagań określonych w § 1 pkt 29 i 30 umowy, wbrew rzeczywistemu stanowi rzeczy, spowodowało, że nie zostało przeprowadzone sprawdzenie funkcjonowania systemów zgodnie z wymaganiami wszystkich punktów umowy.

W tym zakresie stwierdzić należy, że opis czynu odpowiada prawdzie wobec wskazanej treści punktów § 11 - ego umowy i ustalonej sekwencji zdarzeń związanych z realizacją zadania nr 16238, a nadto trzeba mieć na względzie to, że przestępstwo fałszu intelektualnego ma charakter formalny (bezsukutowy), gdyż odpowiedzialność sprawcy jest niezależna od wystąpienia jakiegokolwiek szkody (por. Kodeks Karny. Komentarz, R. Zawłocki, A. Wąsek, Warszawa 2006, t. 2, s. 701). Substrat materialny wiązać można jedynie z tego punktu widzenia, że znamie „wystawia dokument” powoduje zaistnienie określonej zmiany w świecie zewnętrznym i w tym sensie skutkiem zachowania sprawcy jest wykreowanie dokumentu zawierającego poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mającej znaczenie prawne (por. Kodeks Karny. Komentarz, red. R. Stefański, Warszawa 2023, uwagi do art. 271 – F. Znamiona skutku, pkt. 1 i 2).

Zdaniem Sądu Najwyższego, jako Sądu II instancji, Wojskowy Sąd Okręgowy procedował rzetelnie i wnikliwie, o czym świadczy nie tylko zmiana opisu czynu, dokonana niewątpliwie na korzyść oskarżonego w porównaniu do treści zarzutu zawartego w akcie oskarżenia, ale i ocena dowodów zaprezentowana w pisemnych motywach wyroku, w tym opinii biegłych oraz odnośnie tych okoliczności, które zostały uznane za nieudowodnione (uzasadnienie s. 17 – 18), a istotne w świetle treści zarzutu z aktu oskarżenia i rozmiaru odpowiedzialności jaki przypisano P. S. . Odwołano się też zasadnie, w stosownym zakresie, adekwatnym do okoliczności sprawy, do zasady *in dubio pro reo* (art. 5 § 2 k.p.k.).

Z tych też względów na podstawie m.in. art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. orzeczono jak w wyroku, zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 220 złotych tytułem kosztów sądowych, na które składają się opłata sądowa w kwocie 200 złotych oraz 20 złotych wydatków.

[J.J.]

[ms]

Tomasz Artymiuk Piotr Mirek Jacek Błaszczuk